Centrul pentru Jurnalism Independent

apărător al standardelor,
agent al schimbării

CURTEA CONSTITUTIONALA

DOSAR 311D/2015

Termen 15.10.2015

Catre

CURTEA CONSTITUTIONALA

Subscrisa **Centrul pentru Jurnalism Independent**, organizatie non-guvernamentala, non-profit care actioneaza pentru profesionalizarea presei prin pastrarea standardelor jurnalistice si prin dezvoltarea unui mediu echilibrat, onest si responsabil in mass-media reprezentată legal de **Ioana Adriana Avădani**, în calitate de director executiv

In calitate de "**amicus curiae**",

Va rugam sa admiteti exceptia de neconstitutionalitate a art. 1 din Legea 41/1994 *privind organizarea şi funcţionarea Societăţii Române de Radiodifuziune şi Societăţii Române de Televiziune,* in raport de principiul securitatii raporturilor juridice cu sediul in art. 1 alin. 5 din Constitutie, exceptie ridicata de dl Adrian Valentin Moise si care face obiectul dosarului 311D/2015, cu termen de judecata la 15 octombrie 2015.

In sustinerea exceptiei va rugam sa aveti in vedere si sa examinati considerentele pe care le expunem mai jos:

Astfel,

I) Art. 1 din L 41/1994, pe care il consideram neconstitutional, are urmatorul continut:

"Se înfiinţează Societatea Română de Radiodifuziune şi Societatea Română de Televiziune, ca servicii publice autonome de interes naţional, independente editorial, prin reorganizarea Radioteleviziunii Române."

In opinia noastra , textul de infiintare a SRR si TVR este in mod vadit lipsit de claritate si deci "imprevizibil" intrucat, desi foloseste sintagma unica in legislatie, ***"servicii publice autonome de interes national",* nu defineste aceasta sintagma**, cu consecinta grava ca norma nu lamureste asupra uneia din trasaturile esentiale ale oricarei persoane juridice, si anume personalitatea de drept public sau de drept privat, permitand relativizarea statutului celor doua entitati.

In dreptul romanesc, persoanele juridice sunt clasificate primar in **persoane de drept public si persoane de drept privat, nexistand si o a treia categorie,** ci doar subcategorii ale celor doua categorii principale, sus mentionate.

Remarcam ca o prima clasificare in acest sens este facuta chiar de Constitutie care, la art. 31 alin. 4), imparte mijloacele de informare in masa in "publice" si "private".

(4) Mijloacele de informare în masă, publice şi private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice

Apartenenta unei persoane juridice la categoria persoanelor de drept privat sau la categoria persoanelor de drept public, este o trasatura asupra careia este inacceptabil sa planeze incertitudine, intrucat apartenenta persoanei juridice la una dintre cele doua categorii de persoane juridice atrage regimuri juridice diferite aplicabile, atat in planul dreptului material cat si in planul dreptului procesual.

Doar ca exemplu, personalitatea juridica de drept public atrage:

- finantarea de la bugetul public sau prin taxe impuse direct, in sarcina cetatenilor si persoanelor juridice;
- posibilitatea de a primi, in administrare, bunuri care apartin domeniului public al statului;
- incidenta unor dispozitii legale financiar-contabile si fiscale, inclusiv de audit financiar, diferite de normele care vizeaza persoanele de drept privat;
- reguli diferite de angajare a cheltuielilor si, in particular, interdictia de a angaja avocati pentru institutiile publice care au consilieri juridice, sub sanctiune civila, disciplinara sau penala (a se vedea in acest sens, OUG 26/2002);
- incidenta Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, in cazul in care persoana de drept public emite acte administrative care devin litigioase;
- in cazul savarsirii unor fapte penale, in timpul serviciului, de catre organe ale persoanei de drept public, persoana de drept public nu poate fi incriminata, prin comparatie cu persoana juridica de drept privat care poate fi incriminata.

Retinand toate aceste deosebiri esentiale de regim juridic aplicabil persoanelor juridice, in functie de categoria din care fac parte, apartenenta unui persoane juridice la una dintre cele doua categorii de persoane juridice, este o informatie asupra careia nu este permis sa planeze incertitudine.

In mod special,

Nu este permis sa planeze incertitudine cu privire la personalitatea juridica a SRR si TVR, doua institutii fundamentale ale statului, referite de Constitutie, infiintate si organizate prin lege organica, care presteaza " servicii publice de interes national", care au in administrare bunuri aflate in proprietate publica, care sunt finantate in proportie de 95% de la bugetul statului si prin taxa radio-tv impusa cetatenilor si persoanelor juridice si care impreuna

cheltuiesc annual sume ce depasesc 200 de milioane de euro din bani publici (bugetul statului si taxa radio-tv).

Obscuritatea art. 1 din Legea 41/1994 in ceea ce priveste statutul juridic SRR si TVR a creat un pericol pentru statul de drept si pentru interesul national, intrucat a permis relativizarea statutului juridic SRR si TVR si totodata nasterea unui cadru favorizator comportamentului de fraudare a dispozitiilor legale aplicabile persoanelor juridice de drept public, de catre conducatorii SRR si TVR.

In cazurile in care s-a urmarit a se obtine finantare publica, TVR si SRR au fost prezentate ca "institutii publice".

In cazurile in care s-a urmarit de catre conducatorii TVR si SRR, eludarea unor dispozitii legale specifice persoanelor juridice de drept public si totodata evitarea tragerii la formele de raspundere juridica specific normelor de drept public, s-a pretins ca SRR si TVR sunt institutii guvernate de dreptul privat.

II) Conținutul imprecis al art. 1 din Legea 41/1994 este cauza unui management financiar discretionar si necenzurabil al banilor publici ce intra anual in bugetele celor doua societati, SRR si TVR (peste 200 de milioane de euro anual, proveniti de la bugetul statului si din taxa radio-tv), si care afecteaza art. 56 si art. 140 din Constitutie.

Cetatenii sunt obligati sa finanteze cheltuielile SRR si TVR, (de peste 200 milioane euro anual) prin taxele si impozitele ce merg la bugetul general al statului si prin taxa radio-tv fara a avea un minimum de garantii privind cheltuirea acestor bani, in mod eficient si pentru servirea interesului national, fiind afectat art. 56 din Constitutie.

ART. 56
*(1) **Cetăţenii au obligaţia** să contribuie, prin impozite şi prin taxe, la cheltuielile publice.*
(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure aşezarea justă a sarcinilor fiscale.

Curtea de Conturi a Romaniei, organul central de control financiar al statului, care este garantul cheltuirii eficiente a banilor publici si care, teoretic, ar trebui sa cenzureze gresita cheltuire a banului public, de catre entitatile de drept public, este obstructionata sa desfasoare un control eficient asupra celor doua societati, SRR si TVR, fiind afectat chiar izvorul constituțional al atribuțiilor Curții de Conturi, **art. 140** (1) din Constitutie, potrivit caruia:

"Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare şi de întrebuinţare a resurselor financiare ale statului şi ale sectorului public".

Statutul incert al celor doua societati, SRR si TVR, si problemele grave generate de incertitudinea dispozitiilor legale care sunt incidente in cazul celor doua societati, **sunt reclamante consecvent, de Curtea de Conturi, in actele acesteia.**

Retinand ca ambele societati cheltuiesc anual, fiecare, in jur de **100 milioane de euro** atrasi de la bugetul statutului si din taxa radio-tv, va rugam sa observati urmatoarele:

In sinteza raportului de audit asupra TVR intocmit in anul 2015 pentru anul 2014 (document adus la cunostinta publica pe pagina http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/SINTEZA_SRTv_17.06.2015.pdf)

La pagina 10-11 si 41, auditorii Curtii de Conturi au reclamat statutul juridic incert al SRTV precum si consecintele dezastruoase financiare generate de statutul juridic incert al TVR, dupa cum urmeaza:

Astfel, la pag 10-11 se mentioneaza, citam:

*„Deși importanța SRTv. este de necontestat, fapt susținut și de practica generală de la nivelul Uniunii Europene a existenței posturilor publice de televiziune, se constată însă că **statutul său juridic și forma de organizare nu au fost stabilite îndeajuns de clar de** reglementări legale care să fie aplicabile, fără confuzii, dubii sau interpretări subiective.*

Astfel, prin Legea nr. 41/1994, privind organizarea și funcționarea Societății Române de Televiziune, cu modificările și completările ulterioare, SRTv. a fost definită ca„serviciu public autonom de interes național", fără să fie stabilit modul de organizare a entității nici ca instituție publică potrivit prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, nici ca societate comercială în baza prevederilor Legii privind societățile comerciale nr. 31/1990 și nici ca regie autonomă, astfel cum este reglementat prin Legea privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale nr. 15/1990.

Acest mod de organizare atipic a creat practic premisele ca utilizarea resurselor financiare, constituite din alocații de la bugetul de stat și din venituri proprii, să nu fie sub incidența strictă a prevederilor legale aplicabile diferitelor entități în funcție de forma de organizare a acestora, SRTv. neavând un statut juridic clar.

În lipsa unui cadru legal clar și restrictiv în ceea ce privește efectuarea cheltuielilor și neimpunerea unor indicatori de performanță managerială, echipele care s-au aflat în decursul timpului la conducerea SRTv. (Consiliu de Administrație, Președinte – Director General și Comitetul Director) au stabilit propriile viziuni și proceduri de organizare a activității televiziunii publice, dar inexistența unei strategii coerente de funcționare a SRTv. pe termen lung a condus la lipsa de performanță financiară și la situația gravă din prezent.

Astfel, începând cu anul 2006, deși situația financiară a entității era încontinuă degradare, managementul SRTv. a manifestat un comportament de expansiune a activităților desfășurate, concretizat în înființarea de noi canale tv,achiziționarea unor programe/filme și transmisii sportive costisitoare, precum și creșterea numărului de personal și a drepturiloracordate acestuia.

Aceste decizii manageriale defectuoase au condus la creșterea vertiginoasă a cheltuielilor și a pierderilor SRTv. în perioada 2006 - 2012, situație care s-a agravat de la an la an

Astfel, față de anul 2006 în care s-a înregistrat pentru prima dată deficit în sumă de 17.158.538 lei, la 31.12.2011 se ajunsese deja la un deficit anual de 160.807.909 lei și la acumularea de datorii în valoare totală de 553.881.806 lei, datorii constituite din obligații de plată către furnizorii interni și externi de bunuri, servicii și imobilizări, personalul unității, bugetul general consolidat al statului, credite bancare etc.

In continuare, la pagina 41 in sinteza de raportului de audit pentru TVR, la sectiunea *"Referitor la cheltuielile cu indemnizațiile membrilor Consiliului de Administrație și Președintelui Director General"*, se acuza dimensiunea nejustificata a cheltuielilor angajate cu remuneratia conducerii TVR si se precizeaza totodata, drept cauza a acestora:

*"Toate acestea au fost determinate de **neclaritățile existente în ceea ce privește statutul juridic al SRTv.,** necorelarea unor prevederi în Legea nr. 41/1994 sau ale acesteia cu cele ale altor legi cu incidență asupra entității (după caz, în funcție de statutul încă nedefinit, Legea nr. 500/2002, Legea nr. 31/1990 sau Legea nr. 15/1990)"*

In mod similar,

In decizia nr. 1 /2014 (atasata la dosarul de neconstitutionalitate, de dl Adrian Moise) Curtea de Conturi a retinut cu privire la SRR, la pag. 9 pct. 9, citam:

*„Conducerea SRR va intreprinde toate masurile in vederea **clarificarii statutului juridic al entitatii.„***

Daca insesi Curtea de Conturi reclama statutul juridic incert al celor doua entitati si arata ca acest statut incert cauzeaza cheltuirea arbitrara si greu necontrolabila a banilor publici, de catre managerii celor doua institutii, TVR si SRR, imprecizia art. 1 din Legea 41/1994 este una extrem de grava intrucat 200 de milioane de euro sunt cheltuiti anual, de catre conducatorii SRR si TVR, fara garantii adecvate oferite statului si cetatenilor, de cheltuire eficienta a banilor publici.

Cu deosebita consideratie,

Subscrisa. Centrul pentru Jurnalism Independent

Director executiv,

Ioana Adriana Avădani

CENTRUL PENTRU JURNALISM INDEPENDENT 2 CJI